

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри _____
(підпис)

Лоханова Н.О.
(прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 2018 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облікова модель розрахунків з різними дебіторами та кредиторами:
діюча практика та можливості вдосконалення (на прикладі ВП «ОДЗП»)»

Виконавець:

студентка 6 курсу групи М1 ЦЗФН

Шаліна Ірина Ігорівна
(прізвище та ініціали) (підпис)

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Шерер Ігор Леонідович
(прізвище та ініціали) (підпис)

ОДЕСА – 2018

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	6
1.1. Сутність дебіторської та кредиторської заборгованості у історичному аспекті	6
1.2. Законодавча та нормативна база обліку розрахунків з різними дебіторами та кредиторами	14
1.3. Проблеми обліку дебіторської та кредиторської заборгованості	22
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ВП «ОДЗП»	27
2.1. Загальне ознайомлення з підприємством	27
2.2. Організація обліку розрахунків з різними дебіторами	32
2.3. Облік зобов'язань підприємства	37
2.4. Стан автоматизації обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами	42
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТА АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ І КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ВП ОДЗП	49
3.1. Методика аудиту розрахунків з різними дебіторами та кредиторами	49
3.2. Аналіз складу та структури дебіторської заборгованості ...	61
3.3. Кореляційно-регресійний аналіз стану дебіторської заборгованості	70
3.4. Можливості удосконалення обліку та внутрішнього контролю	74
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ	93

ВСТУП

Актуальність теми. Взаємовідносини, які виникають між підприємствами в результаті здійснення фінансово-господарської діяльності, пов'язані з різними видами розрахунків, що, у свою чергу, обумовлює виникнення як дебіторської, так і кредиторської заборгованості. І.Д. Ватуля та інші автори наголошують на тому, що поділ підприємств, організацій та установ на дебіторів і кредиторів переважно умовний і визначається підприємством самостійно, виходячи зі змісту першої операції або дебетового чи кредитового сальдо [29, с. 70].

В умовах ринкового середовища при виникненні будь-якого виду заборгованості часто виникають ризики, які обумовлені обставинами, що склалися при проведенні взаємних розрахунків між обома сторонами. З метою успішного ведення статутної діяльності і недопущення ризиків необхідно мати повну і всебічну інформацію, яку отримують за допомогою даних бухгалтерського обліку. Тому передусім необхідно налагодити систему облікової політики стану дебіторської заборгованості, щоб можна було оперативно усувати всі негативні явища, які виникають при цьому, й уникати ризиків.

Для ефективного функціонування підприємства необхідним є достовірне облікове відображення, контроль та аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості, для отримання об'єктивної інформації та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Питаннями обліку дебіторської та кредиторської заборгованості підприємств займаються як вітчизняні вчені: Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, В.П. Завгородній, М.С. Пушкар, Г.Г. Кірейцев, В.М. Костюченко, Г.О. Москалюк, Л.К. Сук, так і зарубіжні вчені: Є. Брігхем, Р. Дамарі, Д. Ларсон, М.Р. Метьюс, Г. Шорт, Я.В. Соколов та інші.

Вивчення праць згаданих науковців дало змогу зрозуміти зміст дебіторської заборгованості, порядок ведення її обліку, а також виявити низку

проблем, які існують сьогодні у діяльності підприємств при проведенні розрахунків з різними дебіторами та кредиторами.

Відсутність налагодженої системи обліку, що регулюється низкою нормативно-правових актів, створює умови для виникнення ризиків, що негативно впливає на результати роботи підприємств. Згадані питання розглядаються дослідниками лише в загальному теоретичному плані без виділення існуючих проблем та їх вирішення, що й обумовило актуальність обраного дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій з удосконалення обліку, контролю та аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості в системі управління підприємств залізничного транспорту.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначені наступні теоретичні та практичні завдання:

- дослідити економічну природу дебіторської та кредиторської заборгованості;
- систематизувати класифікацію дебіторської та кредиторської заборгованості з урахуванням потреб підприємств залізничного транспорту;
- проаналізувати існуючі методи нарахування резерву сумнівних боргів у вітчизняній та зарубіжній практиці та розробити рекомендації щодо їх використання на досліджуваному підприємстві;
- дослідити особливості організації бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю на підприємстві;
- проаналізувати поточний стан дебіторської та кредиторської заборгованості і їхній вплив на діяльність підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес організації обліку, контролю та аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві залізничного транспорту.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних, організаційних і практичних засад обліку, контролю

та аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості в підприємствах залізничного транспорту.

Методи дослідження. Теоретичним підґрунтям здійсненого дослідження стали методологічні і загальнонаукові принципи проведення комплексних досліджень. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувались загальнонауковий діалектичний метод, методи індукції, дедукції. В процесі дослідження теорії і практики обліку дебіторської та кредиторської заборгованості використані прийоми оцінки, зіставлення, порівняння, групування, класифікації, а також статистичні методи.

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження використовувалися законодавчі та нормативні акти органів державного управління; теоретичні та методичні розробки вітчизняних та зарубіжних учених; публікації в періодичних виданнях з економіки, бухгалтерського обліку, контролю та аналізу; матеріали науково-практичних конференцій, семінарів та форумів; аналітичні дослідження; інформаційні ресурси мережі Інтернет; результати спостережень та логічних викладів щодо організації обліку та внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості у ВП «ОДЗП».

Публікації та апробація результатів дослідження. Результати дипломного дослідження впроваджено в господарську практику ВП «ОДЗП», апробовано на студентській міжнародній науково-практичній конференції «Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки» (м. Луцьк, ЛНТУ, 6 жовтня 2018 р.). За матеріалами конференції опубліковано тези доповідей: «Проблеми організації обліку дебіторської та кредиторської заборгованості».

ВИСНОВКИ

Матеріали, проведеного дослідження дозволили зробити наступні висновки та пропозиції.

Протягом усього періоду розвитку бухгалтерського обліку як науки, так і практики вчені-бухгалтери центральну увагу приділяли розрахунковим операціям та аспектам відображення в обліку дебіторської і кредиторської заборгованості, оскільки операції, які – виникають у результаті взаємовідносин підприємств із контрагентами, безпосередньо впливають на фінансовий стан та стабільність підприємства.

Від співвідношення їх загального обсягу, структури, видів і надійності контрагентів, строків погашення, швидкості обороту залежить не тільки поточна, але і майбутня фінансова стійкість підприємства, яке використовує в господарській практиці комерційне кредитування.

Коли дебітори розраховуються своєчасно, підприємство також своєчасно розраховується з кредиторами, оскільки дебіторська заборгованість – це борги покупців, а кредиторська заборгованість – це борги постачальникам та своєму персоналу по заробітній платні, борги перед бюджетом тощо. Виконання цих умов унеможливорює існування проблеми простроченої заборгованості.

Підприємство перманентно має вільні кошти в обороті і розраховується з кредиторами своєчасно, за умови, що дебітори дотримуються договірних термінів погашення зобов'язань, за таких умов:

- перевищення середньоденної суми витрат має перевищувати середньоденний обсяг витрат на реалізацію продукції/послуг та забезпечувати приріст балансових запасів;

- обіг дебіторської заборгованості має бути швидшим за кредиторську.

В іншому випадку необхідно залучати банківські кредити, отже треба вибирати між наявністю достатніх коштів в обороті та збереженням платоспроможності

Наразі за глобалізації економічних процесів стає нагальним приведення до вимог міжнародних стандартів вітчизняної системи обліку.

Застосування існуючого досвіду і досвіду МСБО дозволить нам розкрити повністю облікову інформацію для ефективного управління господарською діяльністю підприємств, для ефективного управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, що забезпечить в державі належне функціонування бізнесу та підприємництва з урахуванням національного законодавства.

Проте існує ряд проблем у відображенні дебіторської і кредиторської заборгованості, серед них, найгострішими є: порядок списання і визначення наслідків списання заборгованості, співвідношення частки кредиторської і дебіторської заборгованості. Ці проблеми насамперед є наслідком недосконалості облікової системи окремих підприємств, відсутністю достатньої аналітичної інформації щодо розрахунків з різними дебіторами та кредиторами.

На досліджуваному підприємстві ВП «ОДЗП» ця проблема вирішується шляхом впровадження автоматизованої системи «Дебітори / кредитори», яка дасть можливість у майбутньому щодня формувати інформацію про стан дебіторської та кредиторської заборгованості в автоматизованому режимі, на кожну звітну, оперативну дату. Така інформація подається управлінському персоналу у формах внутрішньої звітності та використовується для оперативного аналізу та прогнозування.

Нами запропоновано структуру організації автоматизованої обробки облікової інформації щодо дебіторської та кредиторської заборгованості.

Перший рівень доцільно призначати для формування і обробки первинної інформації щодо розрахунків з дебіторами та кредиторами. На цьому рівні необхідно проводити обробку первинної інформації і відображення результатів для прийняття управлінських рішень за місцем здійснення операції.

Систематизацію і узагальнення інформації щодо дебіторської та кредиторської заборгованості доцільно виконувати на другому рівні інформаційної системи.

Цей рівень слід застосовувати для проведення контрольних-аналітичних процедур за комплексами завдань і прийняття оперативних управлінських рішень.

На третьому рівні інформаційної системи доцільно формувати звітну облікову інформацію, здійснювати ретроспективний аналіз і заключний контроль дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства.

Якісні характеристики інформаційних потоків третього рівня безпосередньо залежать від організації попередніх етапів облікового процесу, які формують дані первинного та поточного обліку.

Підсумковий облік – це завершальна стадія облікового процесу, на якій реалізується інформаційний продукт. На цій стадії здійснюватиметься:

- видача інформації згідно із встановленими пріоритетами (тобто забезпечується адресність і терміновість інформації);
- багатoproграмний режим забезпечення користувачів інформацією у реальному масштабі часу;
- складання фінансової звітності та її надання за належністю;
- ретроспективний аналіз та заключний контроль дебіторської та кредиторської заборгованості;
- прогнозування заборгованості відповідно до потреб підприємства.

На наше глибоке переконання впровадження модулю АС «Дебітори / Кредитори» в роботі досліджуваного підприємства практично повністю вирішить проблему забезпечення точності і оперативності інформації, підготовки різноманітних деталізованих даних, які допоможуть керівництву прийняти обґрунтовані рішення при виборі альтернативних варіантів фінансування дебіторської заборгованості, залучення і використання зобов'язань.

Щодо організації внутрішнього контролю. Служба внутрішнього контролю ВП «ОДЗП» повинна перевіряти законність проведених операцій щодо кожної суми заборгованості, виявити строки і умови виникнення заборгованості, а також винних у цьому осіб. В літературі практично немає розробок з перевірки правильності обліку сумнівних і безнадійних боргів.

Для відображення результатів внутрішнього контролю нами запропоновано такі документи:

- відомість перевірки стану дебіторської заборгованості;

- відомість перевірки складу резерву сумнівних боргів;
- відомість перевірки стану кредиторської заборгованості.

Подана у відомостях інформація дозволяють організувати раціональне управління дебіторською заборгованістю:

- постійний моніторинг розрахунків за простроченою (або відтермінованою) заборгованістю;
- моніторинг співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості для підвищення поточної ліквідності;
- своєчасно витребувати або гасити суми заборгованості.

Результати економічного аналізу фінансової звітності ВП «ОДЗП» свідчать про наступне.

На протязі досліджуваного періоду загальний розмір дебіторської заборгованості підприємства збільшився. В найбільшій мірі збільшився обсяг дебіторської заборгованості за розрахунками із різними дебіторами. (табл. 3.2)

Аналіз оборотності дебіторської заборгованості свідчить про негативну тенденцію к уповільненню оборотності. Це обумовлено зростанням середньорічних залишків дебіторської заборгованості. Уповільнення оборотності призвело до перевитрати коштів. (табл. 3.4, 3.5, 3.6)

Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості у 2016 та 2017 році відповідає нормативу ($K_{\text{дк}} = 1$). Це свідчить про те, що коштів, які будуть отримані підприємством від дебіторів, повністю вистачить для покриття найбільш строкових зобов'язань підприємства перед кредиторами. (табл. 3.8)

Рекомендовані напрями удосконалення існуючої на підприємстві системи обліку та внутрішнього контролю розрахунків з дебіторами та кредиторами дозволять, на наш погляд, забезпечити своєчасність розрахунків, ефективність використання фінансових ресурсів та стабільність господарювання досліджуваного підприємства у цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безкоровайна Л. В. Особливості бухгалтерського обліку дебіторської і кредиторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній практиці // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2016. – № 12. – С. 37 – 44.
2. Бетге Й. Балансоведение / Йорг Бетге ; пер. с нем. В. Д. Новодворский, А. С. Бакаева, В. А. Верхова – М. : Бухгалтерский учет, 2000. – 454 с.
3. Бланк И. А. Финансовый менеджмент / Игорь Александрович Бланк. – 2-е изд. перераб. и доп. – К.: Ника-Центр, Т.1. – 2004. – 656 с.
4. Бодюк А.В. Методологічні та нормативно-правові аспекти аудиту підприємницької діяльності: Монографія. – К.: Кондор, 2005. – 356с.
5. Бондаренко Д.О. Особливості обліку кредиторської заборгованості в умовах переходу на міжнародні стандарти [Електронний ресурс] / Д.О. Бондаренко // Офіційний сайт Житомирської наукової бухгалтерської школи Франца Бутиця. — Режим доступу: <http://zsas.zhitomir.org/ru/forum>. – Назва з екрану.
6. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту / Євхен Брігхем; [пер. з англ. Біленький В., Медвідь А., Лазаренко С. та ін.]; наук. ред. проф. Василик О.Д., проф. Заруба О.Д. – К.: Молодь, 1997. – 1000 с.
7. Бутинець Ф. Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку : навч. посіб. для студ. спец. 7050106 «Облік і аудит» / Ф. Ф. Бутинець. - Житомир : ЖІТІ, 1999. – 928 с.
8. Гончарук Р.П. Сутність та класифікація кредиторської заборгованості: колізії наукових підходів // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки. – 2015. – №. 1 (59), Ч. 1.
9. Горбачова О.М. Облік і аналіз дебіторської заборгованості: проблеми та шляхи їх вирішення / О.М. Горбачова, Л.В. Лахай // Торгівля і ринок. – 2010. – № 30. – Т. 2. – С. 392 – 399.
10. Гуня В.О. Удосконалення класифікації дебіторської заборгованості та її

- відображення у фінансовій звітності підприємств / В.О. Гуня // Економічний простір. – 2014. – № 19. – С. 124 – 131.
11. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. – К.: Знання, 2001. – 402 с.
 12. Дубровська Є.В. Дослідження сутності поняття «дебіторська заборгованість» / Є.В. Дубровська // Вісник Сумського державного університету. – 2009. – № 2. – С. 202 – 205.
 13. Дячук О.В., Новодворська В.В. Місце кредиторської заборгованості в системі управління підприємством // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2013. – Т. 10. – № 3. – С. 243 – 251.
 14. Едронов В.Н. Управление рисками дебиторской задолженности / В.Н. Едронов, Ю.В. Чемоданова // Финансы и кредит. – 2006. – № 33 (237). – С. 20 – 26.
 15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>. – Назва з екрану.
 16. Коблянська О.І. Методологічні аспекти обліку та аудиту дебіторської заборгованості. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, сер. Економіка -2005-№77 – 78 – С.28 – 34.
 17. Кручак Л.В. Аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованості суб'єкта господарювання [Текст] / Л.В. Кручак // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О.В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». – 2016. – Т. 25. – № 2. – С. 93 – 98.
 18. Лищенко О.Г. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / О.Г. Лищенко, Г.М. Бескота // Держава і регіон. – 2009. – № 1. – С. 114 – 117.
 19. Лучков О.І. Визначення оптимального розміру дебіторської заборгованості /

- О.І. Лучков //Фінанси та кредит. – 2003. – № 1 (19). – С. 22 – 27.
- 20.Матицина Н.О. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю / Н.О. Матицина // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – № 12. – С. 38 – 42.
- 21.Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 24.05.95 р. №88. – Режим доступу: https://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakminfin_356/nnakminfin_356.html – Назва з екрану.
- 22.Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» [Електронний ресурс] : Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки. – Режим доступу: https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IAS%2037_ukr_2016.pdf. – Назва з екрану.
- 23.Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [Електронний ресурс] : Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки. – Режим доступу: https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IAS%2039_ukr_2016.pdf. – Назва з екрану.
- 24.Москалюк Г.О. Система внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості: напрями удосконалення і розвитку // Ефективна економіка. – 2013. – № 4.
- 25.Науковий розвиток бухгалтерського обліку у XIX – XX сторіччях [Електронний ресурс] : Studbooks.net. – Режим доступу: https://studbooks.net/1516821/buhgalterskiy_uchet_i_audit/nauchnoe_razvitie_buhgalterskogo_ucheta. – Назва з екрану.
- 26.Нидлз Б. Принципи бухгалтерського учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдулл ; пер. с англ. А. В. Чмеля, Д. Н. Исламгулова; под ред. Я. В. Соколова. – М. : Финансы и статистика, 2009. – 496 с.
- 27.Новицька Н.В. Теоретичні аспекти понять «дебіторська заборгованість» і «кредиторська заборгованість» // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 2. – С. 286 – 290.
- 28.Носач Л.Л. Розрахункові відносини та управління дебіторською і

- кредиторською заборгованостями підприємств / Л.Л. Носач // Вісник ДонДУЕТ. – 2005. – № 3 (27). – С. 163 – 169.
- 29.Облік в бюджетних установах / І.Д. Ватуля, М.І. Ватуля, З.М. Левченко та ін. – К.: Центр навчальної літератури. 2009. – 368 с.
- 30.Облік дебіторської заборгованості за міжнародними стандартами: побудова та відмінності / Сопко В.В., Ромашко О.М., Закревська О.Ю. // Канада, Economics and finance, Publishing house «BREEZE», 2015. – С. 292 – 296.
- 31.Пасько, Т.О. Історія бухгалтерського обліку [Текст] : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Пасько Т. О. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2009. – 141 с. [Електронні ресурс] : studmed.ru. – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/50522/1/Pasko_Istoriia_bukhhalterskoho_obliku.pdf. – Назва з екрану.
- 32.Пачоли Л. Трактат о счетах и записях / Лука Пачоли [изд. подг. Соколов Я.]. – М. : Финансы и статистика, 1983. – 288 с.
- 33.Петров А. М. Проблемы современной экономики [Електронний ресурс] / А. М. Петров // Евразийский международный научно-аналитический журнал. – 2007 – № 1 (21). – Режим доступу : <http://www.m-economy.ru>. – Назва з екрану.
- 34.Пінчук Т.А. Організаційно-методичні проблеми обліку дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / А.Т. Пінчук // Ефективна економіка. – 2014. – № 10. – С. 36 – 41.
- 35.План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджений наказом Міністерства фінансів України №291, від 30.11.99 р.: [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>). – Назва з екрану.
- 36.Податковий кодекс України : [Електронний ресурс]: Кодекс України : [від 02.12.2010 р. №2755-IV] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.
- 37.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»

- [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 20.01.01 р. № 47/5238. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>. – Назва з екрану.
38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України № 237 від 08.10.1999 р. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99>. – Назва з екрану.
39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 11.02.00 р. № 85/4306. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>. – Назва з екрану.
40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 30.11.01 р. №559. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>. – Назва з екрану.
41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 27.08.00 р. № 181. – Режим доступу: <https://dtkr.com.ua/show/2cid010269.html>. – Назва з екрану.
42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 21.05.01 р. № 433/5624. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01>. – Назва з екрану.
43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 10.08.00 р. № 193. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>. – Назва з екрану.
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 23.06.01 р. № 539/5730. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01>. – Назва з екрану.

45. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва фінансів України від 24.05.95 р. №88. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>. – Назва з екрану.
46. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14. – Назва з екрану.
47. Прохорова О.С. Деякі питання обліку дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетних установ // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2010. – № 3 (7). – С. 100 – 104.
48. Сиверс Е. Е. Классификация ценностей и основанная на ней классификация счетов / Е. Е. Сиверс // Коммерческое образование. – 1909. – № 1. – С. 19 – 25.
49. Соколов Я. В. Занимательные очерки истории бухгалтерского учёта [Електронний ресурс] / Я. В. Соколов, М. Л. Пятов // Бух. 1С. Интернет-ресурс для бухгалтеров-2001. – Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/461347>. – Назва з екрану.
50. Соколов Я. Великий реформатор [Електронний ресурс] / Я. Соколов // Расчет. – 2003. – № 9. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/48080/22-Novytska.pdf?sequence=1>. – Назва з екрану.
51. Соколов Я. Тройная русская бухгалтерия [Електронний ресурс] / Я. Соколов // Расчет. – 2004. – № 1.
52. Сопко В.В. Організація і методика проведення аудиту, навчально-практичний посібник. – ВД «Професіонал», 2004. – 676 с.
53. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник. – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.
54. Статівка М.Г. Особливості визнання та оцінки дебіторської заборгованості на вітчизняних підприємствах відповідно до вимог МСФЗ / М.Г. Статівка // Управління розвитком збірник наукових робіт. – 2012. – № 3 (124). – С. 117 – 120.
55. Стоун Д. Бухгалтерський учет и финансовый анализ / Д. Стоун, К. Хитчинг;

- пер. с англ. Ю.А. Оги-бин, Г.А. Огибив. – М.: Сирин, 2007. – 302 с.
- 56.Тучак О. Управління дебіторською заборгованістю / О. Тучак. – Вінниця: «Баланс», 2012. – С. 19 – 24.
- 57.Управління дебіторською та кредиторською заборгованостями підприємств оптової торгівлі: монографія / Н.О. Власова, Л.Л. Носач. – Харків: ХДУХТ, 2011. – 229 с.
- 58.Фарйон О.О., Яструбский М.Я. Дебиторская и кредиторская задолженность: контроль и управление как залог успешного развития // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.4. – С. 276 – 282.
- 59.Феофанов Л.К., Денисов Д.В. Методичні підходи з організації обліку та аудиту кредиторської заборгованості на підприємстві // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – №. 12. – С. 65 – 68.
- 60.Филина Ф. Н. Дебиторская и кредиторская задолженность. Острые вопросы налогообложения / Ф.Н. Филина. – М.: ГроссМедиа, 2008. – 152 с.
- 61.Хомик П.М., Кулик М.А. Порівняльний аспект обліку заборгованості підприємства за П(С)БО та МСФЗ (IAS) // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 3 (24). – С. 503 – 510.
- 62.Чабанюк О.М., Багрій О.В. Облік дебіторської та кредиторської заборгованості й напрями його вдосконалення // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.2. – С. 255 – 259.
- 63.Шегда А.В., Голованенко М.В. Ризики в підприємстві; оцінювання та управління: Навч. посібник / За ред. А.В. Шегди. – К.: Знання, 2008. – 271 с.

ДОДАТКИ